UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiæ Moralis Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros partitum

Laymann, Paul

Moguntiæ

7. De irregularitate orta ex homicidio vel mutilatione publica authoritate facta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Visual Library

Cap. VII.

De Irregularitate orta ex homicidio, vel vindicatione publica authoritate facta.

1 AD Irregularitatem contrahendam V.C. ob defectum perfectæ lenitatis non requiritur culp. ſed ſufficit voluntas etiam virtualis ſecuto effectu. Ratio, quia irregularitas non eſt pœna, ſed macula moralis, ſiue indignitas ad altaris miniſterium. Indecens enim eſt, vt is, qui voluntariè ſiue neceſſitate hominis ſanguinem fudit, Chriſti manſuetiſſimam perſonam in altari repræſentet. Tales ſunt Aduocati, Iudices, Aſſeſſores, Accuſatores, Demonſtratores, teſtes, tabelliones, qui torquendo exprimit confeſſionem Rei, Qui dictat, ſcribit, ſignat, publicat literas pro vindicta ſanguinis deſtinatas; item Executor ſententiæ ſatellites illius. Illi omnes irregularitatem incurrunt, ob defectum perfectæ lenitatis. Idem lictores, ſi capti occidantur.

2 Neceſſe tamen eſt, vt cooperatio ad mortem notabilis ſit & non admodum remota, vnde opifices facientes ſcalas, patibula, non ſunt irregulares, ſed qui applicant funes & ſcalas; hi enim cenſentur cauſa propinqua. Item ſi Titius literas miſſas (continentes mandatum capiendi malefactorem) Clerico det ad legendum, non fit irregularis Clericus, eò quòd ſit cauſa remota. Non irregularis fit, qui impetrat, ne Reus per viam publicam, cum ſuo, & familiæ maiore dedecore ducatur, ſed via breuiore, etſi per accidens contingat mortem accelerari. Nec Clericus ſpectans Rei

ſupplic

ſupplicio afficiendum, indecens tamen eſt ob curioſitatis vitium.

NB. Si confeſſarius hortetur Reum, vt in via procedat, non fit irregularis, nam parum pro nihilo reputatur, ſi autem cooperatio vel acceleratio notabiliter facta ſit, irregularitatem contrahit.

Prælati abſque irregularitatis periculo Reum veluti incorrigibilem ſeculari poteſtati tradere poſsũt. 6
Ratio, quia ipſi mortis ſententiam non pronunciãt, imò generatim adhortari poſſunt magiſtratum, vt exequantur.

Si Epiſcopi & ſimiles prælati, temporalem etiam 4
Iuriſdictionem obtinent, leges aduerſus malefactores condere, Iudices creare, iiſque cauſas criminales committere non prohibentur, adiecto mandato, vt iuris ordo ſeruetur. Poteſt tamen etiam pœnam ignis mutare in leuiorem, quia hoc modo non cauſa mortis aut ſupplicii exiſtunt, ſed potius, vt pars ſupplicii dematur, qui miſericordiæ non ſeueritatis actus eſt.

NB. Clericus fit irregularis, ſi ſuadeat ex iure, aut conſulat etiam generaliter rei veritatem aperiendo, poſſe talem & talem accuſari, & mutilatio, vel mors ſequatur, tam Confeſſarii poſſunt Iudicibus in Confeſſionibus denegare Abſolutionem, niſi Reum noxium Reipubl. morti adiudicare proponãt, item poſſunt hortari Reum, vt crimen fateatur. Nam Eccleſia noluit irregularitatis obicem ponere, quominus Iuriſperiti & Confeſſarii ſcienter ac munere ſuo ſalubriter fungi poſſint.

Qui in perſona, etiam Clerici, vel rebus ſuis, aut 5
ſuorum domiciliorum, coniunctorum, nõ aliquorũ extraneorum iniuriam paſſus eſt, abſque irregu-

larit atis periculo malefactorem Magiſtratui denun-
ciare & ciuiliter contra ipſum agere poteſt, cum ex-
preſſa proteſtatione, quod ſanguinis vindictam
non intendat. Ratio, quia alioquin daretur mate-
ria plerisque trucidandi eoſdem, & eorum bona li-
berè deprædandi. Imò etiam Eccleſiaſticus poteſt
malefactorem ſuum, ſi neceſſe, eo fine capere, de-
tinere, & Iudici tradere, quia cui conceſſus eſt fi-
nis, ei etiam media neceſſaria ad talem finem.

NB Talis proteſtatio non prodeſt Iudici aut Ad-
uocato, quia tales non propriam ſed alienam cau-
ſam proſequuntur, quæ etiam ratio eſt, cur Clerici
ordinariè compelli non poſſint ad ferendum teſti-
monium in cauſa criminali, quia illis per Canones
prohibitum eſt.

6 Canones non infligunt notam irregularitatis
propter officium debitum ex lege charitatis, aut
uſum virtutis. Vnde licitum eſt abſque irregularitatis
periculo accuſare malefactorem, ſi ita neceſſe fuerit
defendendam vel liberandam Rempubl. aut inno-
centem à graui periculo.

NB. Irregularis non fit, qui frigida infantem ba-
ptizat, etſi contingat ideò citius mori, nec qui cla-
mat vt fur deprehendatur, ſuſpendendus, quia
charitatis exercitum eſt.

NB. Dixi Actionem ciuilem inſtitui poſſe: ſed
Actio criminalis de delicto, quod mortem vel muti-
lationem meretur à Clerico ſine peccato & pericu-
lo irregularitatis non poteſt inſtitui, nec iuuat prote-
ſtatio, vtpote inutilis & facto contraria.

Dixi cum expreſſa proteſtatione; Nam qui de-
nunciat vel accuſat etiam ciuiliter de crimine, quod
ſcit dignum morte vel mutilatione, is indirectam vo-
luntate

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

luntate cenſetur eſſe cauſa mortis, quippe ad quam decernendam Iudex ratione officii ſui moueri ſolet, occaſione eiuſmodi denunciationis. Verum talis indirecta voluntas, ſecundum Canonum conſtitutiones retractari cenſetur, per proteſtationem illam, eo ſaltem caſu, quo quis ſuam vel ſuorum iniuriam proſequitur.

CAP. VIII.

De Irregularitate ex homicidio contingente in bello offenſiuo.

QVi in bello offenſiuo propria manu occidit vel 1
mutilat, irregularis efficitur, in bello iuſto ex defectu perfectæ lenitatis ex iniuſta deformatione.

Qui bello iuſto interſunt, opemque adferunt, ſi 2
neminem propria manu mutilent, irregularitatem non contrahunt, idque ideò ne homines metu irregularitatis à bellando abſterrerentur. Secus eſt in bello iniuſto, in quo ob vnius occiſionem vel mutilationem omnes, qui auxilium attulerunt, irregulares efficiuntur, tanquam vna cauſa moralis.

CAP. IX.

De Irregularitate ex homicidio ob defenſionem.

QVi ob neceſſariam corporis ſui defenſionem 1
occidit vel mutilat hominem, irregularis non fit, nec infantes nec dormientes, nec Clericum, nec occidentes inuaſores ſuos.

Qui ob neceſſariam Reipubl. vel hominis inno- 2
centis defenſionē ex obligatione charitatis pugnāt,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN